

Vergaderjaar 2011–2012

33 000 V

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2012

Nr. 58

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 november 2011

Conform mijn toezegging tijdens het Algemeen Overleg van 16 maart jl. (Kamerstuk 32 500 V, nr. 163), informeer ik u dat op 1 november jl. een aantal rapporten is verschenen van de Inspecteur-Generaal van het Global Fund for Aids, TB and Malaria (GFATM)¹. Het betreft 8 auditrapporten en drie onderzoeksrapporten over uitgaven op landenniveau, en één rapport over beleid en uitgaven voor dienststreizen van het secretariaat van het GFATM zelf.

De auditrapporten maken deel uit van het standaard beleid van het GFATM om toezicht te houden op het efficiënt gebruik van zijn fondsen. De onderzoeksrapporten zijn geschreven nadat er tijdens reguliere audits vermoedens ontstonden over misbruik van geld.

Het zijn de eerste rapporten die verschijnen na het advies van de «High Level Panel on Fiduciary Controls and Oversight Mechanisms of the Global Fund» (HLP). Over dit advies heb ik u apart geïnformeerd met mijn brief van 6 oktober jl. (Kamerstuk 33 000 V, nr. 6, «Onafhankelijke evaluatie financiële controle Global Fund for Aids, TB and Malaria»).

In de auditrapporten is gekeken naar subsidies ten behoeve van 8 landen, die lopen vanaf 2004 en die in totaal ca. 1 miljard dollar bedragen. De Inspecteur-Generaal is van mening dat van dit bedrag 19,2 miljoen dollar (<2%) zou moeten worden teruggevorderd. Het grootste deel van dit bedrag (ca. 17 mln. dollar) betreft geen fraude maar «onvoldoende verantwoorde uitgaven». Het HLP heeft de aanbeveling gedaan deze kwalificatie nader te verhelderen voor de ontvangende landen, omdat het soms gaat om onduidelijke definities of boekhoudkundige problemen. Het is van belang dat echt misbruik kan worden onderscheiden van slordige boekhouding.

¹ Zie voor de rapporten www.theglobalfund.org/en/oig/reports/

De drie onderzoeksrapporten geven inzicht in de aard van eerder aangetoond misbruik van geld in Nigeria, India en Mauritanië. Het gaat hierbij in totaal om ruim 8.8 mln. dollar. Meer dan de helft hiervan is inmiddels terugbetaald (door Mauritanië) en het restant van dit bedrag wordt eveneens teruggevorderd.

Het HLP heeft onder meer geadviseerd om bij het toezicht op de besteding van fondsen, een risicobenadering te kiezen. Tijdens de komende Bestuursvergadering van het GFATM zal een voorstel hiertoe worden besproken.

De *Office of the Inspector General* (OIG) neemt ook standaard het beleid en de procedures van het Global Fund secretariaat zelf onder de loep. Het rapport over beleid en procedures voor dienstreizen doet aanbevelingen om kosteneffectiviteit te vergroten en om meer aandacht te besteden aan gezondheidsrisico's van reizen en aan reizen naar conflictgebieden.

Door het scherpe toezicht op het juiste gebruik van middelen is het aannemelijk dat ook in de toekomst gevallen van misbruik boven water zullen komen. Het Global Fund zal de rapporten hierover blijven publiceren. Vanzelfsprekend is misbruik van middelen in alle gevallen onacceptabel; wij zullen in het bestuur blijven inzetten op een strikte handhaving van het «zero tolerance» beleid. Ik wil echter ook benadrukken dat ik waardering heb voor de transparante manier waarop Global Fund omgaat met de bestrijding van corruptie en misbruik van middelen.

De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
H. P. M. Knapen